

**Gradvis åbning af
moskeer fra 18. maj**

**Camilerin kademeli
Açılışı 18. Mayıs**

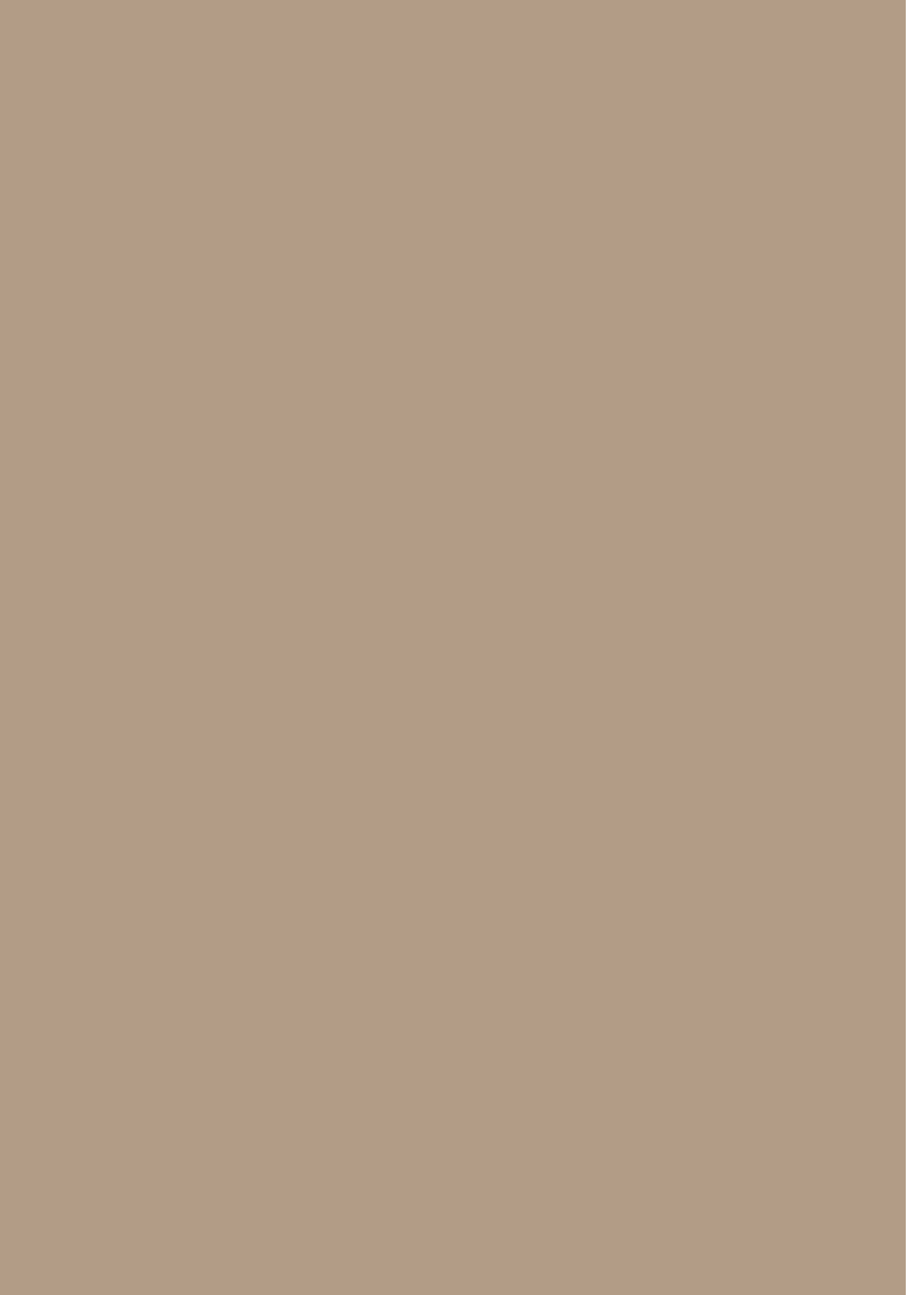
Dansk - Türkçe

**DANSK ISLAMISK
TROSSAMFUND**

**DANİMARKA
TÜRK DİYANET
VAKFI**

*Gradvis åbning af moskeer
fra 18.maj*

INDHOLD

1. INDLEDNING	30
2. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR GRADVIS ÅBNING AF MOSKERNE	32
Gradvis bestemmelse af tidsbønner	32
Udluftning	32
Begrænsning af besøgende	32
Deltagerliste og registreringsliste	33
Aldersbegrænsning	33
Personer med sygdomstegn	34
Maskekrav	34
Bedetæppekrav	34
Medbring egen Koran til Mukabala	34
Toiletter er ikke tilgængelige	35
Hygiejnemidler	35
Kollektiv dhikr	35
Andre aktiviteter i moskeen	36
Begravelsesbønner	36
Kommunikation	36
Juridiske rammebetingelser	36
3. OVERSIGT: GRUNDLÆGGENDE KRAV	37
Krav til materialer	37
Krav ved den forberedende fase	40
Daglige krav	42
4. Tjeklister	44
Tjekliste for materialeforsyninger	44
Forberedelsestrin	45
Daglig opfølgning	47

1. Indledning

Det er en tung byrde for muslimer at blive frataget for at bede i menigheden på grund af coronavirus pandemien. Det skyldes at troen især i krisetider giver trøst, tålmodighed og styrke. Selvom de islamiske menigheder har tilbudt mange alternativer i denne periode, hvor moskeer ikke kunne besøges, har moskeerne en uerstattelig betydning for muslimer, da de er områder, hvor menighedens ånd bliver styrket.

På mødet mellem kirkeministeriet og anerkendte trossamfund 30. og 6. april samt den danske statsministers udtalelse 7. april blev det besluttet, at kollektiv tilbedelse ville være mulig, hvis de infektionsforebyggende foranstaltninger gennemføres.

Det er åbenlyst, at indtil pålidelige vacciner findes, og indtil alle kan blive beskyttet med denne vaccine, vil begrænsningerne stadig forme vores daglige liv. De fleste af eksperterne mener, at det kan tage indtil midten af næste år for at udvikle og benytte den nødvendige vaccine. Det betyder, at vi alle bør lære at leve med disse begrænsninger.

Med denne guide ønsker vi at vise de forholdsregler, der skal træffes i moskeerne for at beskytte moskegængere mod mulige infektioner. Guiden indeholder også information om, hvornår og hvordan disse foranstaltninger skal implementeres.

Denne præsentation er en del af de trufne foranstaltninger, der gør det muligt at bede i moskeerne sammen med menigheden. DMU vil følge udviklingen løbende og foretage justeringer efter behov.

Vi håber at denne guide vil bidrage til opretholdelse af det religiøse liv under hensyntagen til de foranstaltninger og instruktioner, som staten har truffet under pandemien.

2. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR GRADVIS ÅBNING AF MOSKEER

Følgende betingelser bestemmer de grundlæggende rammer for gradvis åbning af moskeerne. Alle andre foranstaltninger stammer fra disse grundlæggende betingelser.

Gradvis tilbedelse af tidebønner

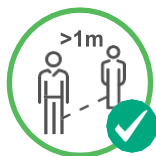
Moskeerne vil i første omgang åbne ved nogle bønnetider i denne prøveperiode. Bønnerne begynder på det tidspunkt, der er angivet i kalenderne. Moskeen skal forlades efter hver bøn.

Udluftning

Moskeer skal være godt udluftet før og efter hver bøn. Vær opmærksom på at forhindre gennemtræk under bøn.

Begrænsning af besøgende

Det er nødvendigt at holde en minimumafstand mellem de bedende og nedsætte antallet af bedende i moskeen, da bønner med tættere afstand vil øge risikoen for infektion.

Denne foranstaltning vil føre til et markant fald i det tilgængelige tilbedelsesområde, som hver bedende har i moskeerne. I henhold til de foreslået afstandsimpliceringer skal de bedende overholde følgende regler for at bede:

- Der skal være en afstand på 1 meter fra højre og venstre side mellem hver person, der beder.
- Der skal efterlades en tom plads foran og bagved hver bedende.
- Dette svarer til et areal på ca. 4 m² pr. person i moskeerne.

Deltagerliste og registreringssystem

For at kunne spore tilbage i tilfælde af mulige infektioner, skal der holdes en liste over de daglige moskebesøgende, hvor man registrerer navne, efternavne og telefonnumre. Disse lister skal opbevares i en måned i overensstemmelse med retningslinjerne for databeskyttelsesregler og derefter destrueres. Moskeer, der forventer et større antal personer i menigheden, bør implementere et registreringssystem.

Aldersbegrænsning

Kun personer over 12 år kan komme ind i moskeen. Vi anbefaler personer over 65 år at fortsat bede hjemme. Imamen skal henlede opmærksomheden på dette punkt efter hver bøn.

Personer med sygdomstegn

Mennesker, der viser tegn på sygdom, bør ikke komme i moskeen. Selvom det fastslås af en klinisk test, at disse symptomer ikke har en forbindelse til COVID-19, bør disse mennesker ikke komme i moskeen.

Bedetæppekrav

Oplysning om at medbringe eget bedetæppe skal gives senest ved navneregistreringen. Det er ikke tilladt at bede i moskeen uden at have sit eget bedetæppe.

Medbring egen Koran til Mukabala

Alle skal medbringe egen Koran og tage den med hjem efter læsning af Mukabala, hvis den bliver afholdt. Information om dette skal gives i god tid.

Toiletter er ikke tilgængelige

Da vandhanerne udsættes for hyppig og intens kontakt, har toiletterne en stor risiko for virusoverførsel. Derfor skal disse holdes lukket. I nødsituationer kan toiletter undtagelsesvis åbnes. Moskebesøgende skal blive informeret i god tid om at udføre wudu hjemmefra, og at der ikke er nogen mulighed for at udføre wudu i moskeen.

Hygiejnemidler

Der skal være tilstrækkelige desinfektionsmidler til rådighed ved indgangen. Derudover bør der være tilstrækkelig mængde overfladrens til at holde følsomme områder rene dagligt. Især gelænder, dørhåndtag, talerstol, mikrofoner, donationsbokse, åbning og lukning af skoskabe mm. bør rengøres regelmæssigt med desinfektionsmidler.

Kollektiv dhikr

For at minimere risikoen for transmission af virussen gennem luftpartikler, bør salmer, hymner, salavat osv. ikke ske højlydt. Folk skal informeres om dette emne i rette tid.

Andre aktiviteter i moskeen

Særlige eller offentlige ceremonier såsom bryllupper eller kondolence kan ikke afholdes i moskeen.

Begravelsesbønner

Begravelsesbønnen er mulig med en imam og personens nærmeste familiekreds. I denne forbindelse bør man være opmærksom på det maksimale antal personer, der må være i moskeen.

Kommunikation

Menigheden bør informeres om alle trufne foranstaltninger. Når menigheden kommer til moskeerne, skal blive informeret om reglerne, og hvordan de skal være forholde sig til dem.

Juridiske rammebetingelser

Love, cirkulærer og regler, der er udstedt på stateligt niveau, skal altid overvejes.

3. OVERSIGT: GRUNDLÆGGENDE KRAV

I denne guide er der nogle emner, som er særlig betydningsfulde. Disse emner er samlet for at danne grundlaget for de forebyggende foranstaltninger. Omfattende overholdelse af disse og gennemførelsen heraf er vigtig for gradvis åbning af moskeer. Disse krav er klassificeret som følgende:

- Materielle krav
- Krav i den forberedende fase
- Daglige krav

Materielle betingelser

Nogle materielle krav skal være opfyldt for at gradvis åbne moskeerne. Tilvejebringelse af disse materialer, at gøre dem tilgængelige og stille dem til rådighed hele tiden har væsentlige betydning for gradvis åbning af moskeerne. Disse materialer er primært:

1. Hånddesinfektionsmiddel

Det er kendt af alle, at coronavirus overføres fra person til person gennem kontakt. Til dette skal hånddesinfektionsmaterialer og sæbedispensere leveres i tilstrækkelig mængde og anbringes på følgende steder i moskeerne:

- Indgangen til moskeerne
- Anbefaling: Indgangen af moskeens mænd - og kvindeområder
- Anbefaling: Indgangen af de kvindelige og mandelige toiletter

Desinfektionsmaterialets indhold skal kontrolleres kontinuerligt og opfyldes, når det er nødvendigt. En person bør udnævnes til denne opgave.

2. Overfladedesinfektionsmiddel

Spredning af coronavirus kan også forekomme gennem forurenede overflader. I denne sammenhæng er nogle områder i moskeerne, der er særlig følsomme, da de udsættes for meget kontakt. Disse områder skal rengøres og desinficeres regelmæssigt. Desinfektion af overflader gøres bedst med overfladerensere. Det skal bemærkes, at der er en tilstrækkelig mængde overfladerens til at kunne regelmæssigt desinficere disse følsomme områder. De følsomme områder kan ses under "b) *Krav ved den forberedende fase*".

3. Rengøringsmidler

Der skal leveres tilstrækkelige rengøringsmidler til regelmæssig rengøring af moskeen.

4. Flydende håndsæbe og papirhåndklæder

Der skal være nok flydende sæbe og papirhåndklæder i vaskeområderne.

5. Bedetæpper

Under bønnerne kan folk blive inficeret gennem kontakt med deres hænder, albuer, næser og berøring af store bedetæpper i moskeer. Da tæpper er tekstilprodukter, er deres desinfektion kun muligt ved en intensiv proces. For at minimere risikoen for smitte gennem berøring af tæppet, bør alle medbringe deres egne bønnetæpper og tage dem tilbage med hjem efter bøn. Det anbefales stærkt, at moskeer har engangsbønner til nødsituationer. De medbragte bønnetæpper kan kun lægges på de steder, der er markeret i masjid.

Krav ved den forberedende fase

Med udgangspunkt i disse grundlæggende krav og krav om materialer skal følgende betingelser være opfyldt for, at moskeer gradvist kan åbnes. Moskeen må ikke åbne, hvis følgende betingelser ikke er opfyldt:

1. Tilstrækkelig dækning af værnematerialer i moskeen
2. I bedeområder skal der være en afstand på 1 m fra højre og venstre side samt, foran og bag ved de bedetæpper, der er bragt hjemmefra. Det bør anbefales, at den ældre del af menigheden skal udføre bønnen i den bagerste række, da de er her mindst påvirket af luftcirkulationen.
3. Alle forhåndsregler, der er nævnt tidligere, skal meddeles til medlemmerne af moskebestyrelsen, moskemedlemmerne og menigheden i tide.

Ting, der skal annonceres er:

- Under hvilke bønnetider moskeerne er åbne,
- Afstandsregler inde i moskeen,
- Navnene på de moskebesøgende registreres og opbevares i én måned,
- Da toiletterne er lukket, bør dem, der kommer i moskeen, udføre wudu hjemme,
-
- Personer, der viser tegn på sygdom, bør ikke komme i moskeen (selvom det ikke har vist sig at have coronavirus),
- Personer under 12 år kan ikke komme ind i moskeen,
- At man ikke kan synge salmer, takbir og salavat højlydt,
- Alle skal medbringe eget bønnetæppe og bruge det til bønnen,
- Det skal undgås at hilse med håndtryk,
- Da der ikke er nogen Koran til fælles brug i moskeen, bør

moskebesøgende der deltager i Mukabala, medbringe egen Koran.

- Forsamlinger skal undgås foran og inde i moskeen,
- Tilstrækkeligt desinfektionsmateriale.

4. Fjernelse af Koran til fælles brug som tilhører moskeen.
5. Fjernelse af bedekranser som tilhører moskeen.
6. Fjernelse af skohorn som tilhører moskeen.
7. Støvsugning og rengøring overalt.
8. Påsætning af desinfektionsmaterialer ved indgangen til moskeen. Det anbefales i første omgang at placere det ved indgangen til masjid og ved siden af vasken (både i mandlige- og kvindelige afdelinger).
9. Detaljeret rengøring og desinfektion af nogle områder. Dette er primært følgende områder:
 - Dørhåndtag
 - Åbning- og lukning af skoskabe
 - Gelænder
 - Talerstol
 - Vandhaner på toiletter og håndvaske
 - Registreringsbord ved indgangen
 - Donationsbokse
 - Stolene som bruges af moskebesøgende under bønnen.
10. At finde de ansvarlige til følgende opgaver i moskeen:
 - Opfølgning af forberedelsen og gennemførelsen af alle, foranstaltninger
 - Opfølgning af deltagerliste,
 - Rengøring og desinfektion af følsomme områder,
 - Kontroller påfyldningsstatus for desinfektionsmaterialer,
 - Sikre, at der ikke er forsamlinger foran og inde i moskeen. Kun personer med maske, bedetæppe og desinficeret hænder kan komme ind i moskeen.

- Disse mennesker skal informeres og trænes i deres ansvarsområder på forhånd.

Daglige krav

Følgende foranstaltninger skal udføres hver dag under den gradvise åbning af moskeerne:

1. Inden moskeerne åbnes for tidebøn, skal de følsomme områder, der er nævnt ovenfor, desinficeres af de ansvarlige. Disse mennesker skal sørge for at tage beskyttelsesforanstaltninger for sig selv.
2. Kontrollér, om der er tilstrækkelige mængder af hånddesinfektionsmidler, flydende sæber og papirhåndklæder.
3. Sørger for at den ansvarlige er i moskeen.
4. Kontrollér, om afstandstegnene i bedeområdet er synlige. Hvis disse linjer forsvinder eller forringes, skal de tegnes igen eller korrigeres.
5. De ansvarlige skal give flyere om værneregler til de besøgende.
6. Imamen skal minde om hygiejnereglerne inden hver bøn (afstandsreglen, hoste i albuen, dem, der viser tegn på sygdom skal forblive hjemme, højlydt salmer og salawat skal undgås).
7. Registrering af kontakt informationerne for moskebesøgende (navn, efternavn, telefonnummer), og arkivering af disse.

4. Tjeklister

Tjeklisten nedenfor skal bruges ved forberedelsen af gradvis åbning af moskeer. Disse tjeklister er nødvendige for systematisk rapportering og ved forberedelse af sikkerhedsforanstaltninger inden moskeernes åbning og efter åbningen. Tjeklisten kan indsendes til politikredse, når det er nødvendigt.

Tjekliste for materialeforsyning

Hånddesinfektionsmiddel	
Overfladedesinfektionsmiddel	
Flydende håndsæbe	
Sæbeholdere til indgang ved moskeen, indgang til toiletter og masjid indgang, hvor der skal placeres desinfektionsmaterialer (til både mænd- og kvinder)	
Engangsbedetæpper, hvis muligt	
Flyer med regler, der skal følges	
Bannere med regler, der skal følges	
Papirhåndklæder	
Rengøringsmaterialer	

Forberedelsestrin

Gør desinfektionsmaterialerne klar til brug i ved følgende områder:

- Hovedindgangen til moskeen	
- Indgangen til kvindernes bedeområde	
- Indgangen til mændenes bedeområde	
- Vask i kvindetoiletet	
- Vask i mandetoiletet	
Detaljeret rengøring af moskeen	

Desinfektion af følgende følsomme områder

- Gelænder	
- Dørhåndtag	
- Åbne- og lukke håndtag til skoskabe	
- Talerstol	
- Mikrofoner	
- Donationsbokse	
- Registreringsbord ved indgangen til moskeen	
- Stolene som bruges til dem, der beder siddende	
Markering af bedeområderne i henhold til de forudsete målinger	
Fjernelse af bedekranse	
Fjernelse af Koran	

Fjernelse af skohorn	
Toiletter lukkes	
Myndighedernes anbefalinger for følgende områder	
- Lukning af forsamlingsrum	
- Organisator for mandlige del	
- Organisator for kvindelige del	
- Genopfyldning af desinfektionsmidler dagligt og desinfektion af følsomme områder	
- Udnævnelse af en ansvarlig for registreringer i den mandlige del	
- Udnævnelse af en ansvarlig for registreringer i den kvindelige del	
Meddelelse om foranstaltninger (WhatsApp, telefon, flyer osv.) Til:	
- Bestyrelsesmedlemmer	
- Medlemmer	
Udarbejdelse af følgende informationsmateriale	
- Flyer	
- Bannere til ophængning på moskeer	
- WhatsApp-meddelelse	

Daglig opfølgning

Følgende følsomme områder skal desinficeres inden hver bønnetid, når moskeen åbnes. Disse omfatter:	
- Gelænder	
- Dørhåndtag	
- Åbning- og lukning af skoskabe	
- Talerstol	
- Mikrofoner	
- Donationsbokse	
- Registreringsbord ved indgangen til moskeen	
- Stolene som bruges til dem der beder siddende	
Sikre de ansvarliges tilstedeværelse	
Kontroller, at afstandstegnene i bedeområdet er synlige. Hvis disse er ødelagt eller forringet, skal de tegnes igen eller korrigeres.	
Personer ved indgangen skal dele flyer beskyttelsesregler til de besøgende.	
Hver dag før moskeen åbner, skal det kontrolleres om der er nok af masker og engangsbedetæpper.	

Imamen skal minde om hygiejnereglerne inden hver bøn (afstandsreglen, hoste i albuen, dem, der viser tegn på sygdom skal blive hjemme, højlydt salmer og salawat skal undgås eller gøres stille	
Sikre registrering af de kontaktoplysninger (navn, efternavn, telefonnummer) og arkivering af disse oplysninger	
Sørg for, at moskeen forlades efter hver bøn	

*CAMİLERİN KADEMELİ
AÇILIŞI*

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	30
2. CAMİLERİN KADEMELİ OLARAK AÇILMASINDA TEMEL ŞARTLAR	32
Vakit namazlarının kademeli olarak tayini	32
Havalandırma	32
Ziyaretçi sayısının kısıtlanması	32
Hazirun listesi ve kayıt sistemi	33
Yaş kısıtlaması	33
Hastalık belirtisi gösteren kimseler	34
Seccade zorunluluğu	34
Mukabele için Kur'anların evden getirilmesi	34
Lavabolar ve abdesthaneler kullanılamaz	35
Hijyen malzemeleri	35
Toplu zikir	35
Camilerdeki diğer törenler	36
Cenaze namazları	36
İletişim	36
Yassal çerçeve şartları	36
3. GENEL BAKIŞ: TEMEL ŞARTLAR	37
Malzeme şartları	37
Hazırlık safhasındaki şartlar	40
Günlük uygulanacak şartlar	42
4. KONTROL LİSTELERİ	44
Malzeme temini kontrol listesi	44
Hazırlık adımları	45
Günlük olarak takip edilecekler	47

1. GİRİŞ

Koronavirüs pandemisi sebebiyle camilerde cemaatle namaz kılmaktan mahrum kalmak Müslümanlar için ağır bir yük anlamına gelmektedir. Çünkü bilhassa kriz dönemlerinde inanç insana teselli, sabır ve güç aşılar. Her ne kadar İslami cemaatler camilere gidilemeyen bu dönemde insanlara çok sayıda alternatif sunmuş olsalar da camiler Müslümanlar için cemaat ruhunun pekiştiği yerler olarak yeri dolduramaz bir önem taşımaktadır.

30 Nisan ve 6 Nisan tarihlerinde Danimarka hükümeti Kilise Bakanlığı ile ve Müslüman cemaatler arasında yapılan görüşmede, enfeksiyondan korunma tedbirlerin uygulandığı takdirde toplu ibadetlerin mümkün olabileceğine dair öngörüşme yapıldı. 7 Mayıs tarihinde Danimarka Başbakanı tarafından yapılan açıklamada 18 Mayıs itibari ile camileri belirli kurallar içerisinde açma kararı bildirildi.

Güvenilir aşilar bulunana ve herkesin bu aşıyla korunması mümkün olana kadar kısıtlamaların günlük hayatımızı şekillendireceği anlaşılmaktadır. Uzmanların birçoğu ise gerekli aşının geliştirilmesi ve kullanımına başlanmasının gelecek senenin ortasına kadar sürebileceği görüşündedir. Bu da hepimizin söz konusu kısıtlamalarla yaşamayı öğrenmesi gerektiği anlamına gelmektedir.

Elinizdeki rehberle, camilere ziyarete gelen insanların muhtemel enfeksiyonlardan korunması için camilerde alınacak tedbirleri göstermek istiyoruz. Çalışmada ayrıca söz konusu tedbirlerin ne zaman ve ne şekilde uygulanması gerektiğine dair bilgiler yer almaktadır. Bu rehber, DMU tarafından Kilise Bakanlığına sunulan taslak konsept baz alınarak hazırlanmıştır.

Elinizdeki çalışma camilerimizde cemaatle namaz kılınmasının mümkün olması adına alınan tedbirlerin bir takdimidir. DMU

gelişmeleri s¼rekli olarak takip edecek ve ihtiyaç h¼linde uyarlamalar yapacaktır.

Bu çalışmayla, pandemi zamanında devlet tarafından alınan koruma tedbir ve talimatlarını da dikkate alarak, dinî yaşamın ikamesine bir katkı sağlamayı ümit ediyoruz.

2. CAMİLERİN KADEMELİ OLARAK AÇILMASINDA TEMEL ŞARTLAR

Aşağıda belirtilen temel şartlar camilerin kademeli olarak açılmasının temel çerçevesini belirlemektedir. Diğer bütün tedbirler bu temel şartlardan türemektedir.

Vakit namazlarının kademeli olarak tayini

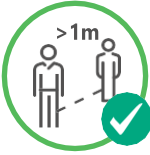
Camiler ilk başta deneme süreci olarak açılacaktır. Namazlar takvimlerde belirtilen vakitte başlar. Namaz sonrasında cami terk edilmelidir.

Havalandırma

Mescitler her namaz öncesinde ve sonrasında iyice havalandırılmalıdır. Namaz esnasında hava ceyranı oluşmamasına dikkat edilmelidir.

Ziyaretçi sayısının kısıtlanması

Camilerde cemaatle kılınan namazlarda safların sık tutulmasından ötürü enfeksiyon riski artı- çağı için cemaat sayısında kısıtlama yapılması ve namaz kılanlar arasında asgari bir mesafe bu-

lunması zorunlu hâle gelmiştir. Bu tedbir camilerde kişi başına düşen kullanılabilir ibadet alanının bariz bir şekilde azalması- na yol açacaktır. Öngörülen mesafe uygulamalarına göre ibadet alanında şu kurallara riayet edilecektir:

- Namaz kılan her bir kişi arasında sağ ve soldan 1 metre mesafe bulunmalıdır.
- Aktif olarak kullanılmakta olan her safın ön ve arkasından birer saf boş bırakılmalıdır.
- Bu da camilerde kişi başı yaklaşık 4 m²'lik bir alana tekabül etmektedir.

Azami ziyaretçi sayısı uygulayan buna riayet edilmelidir.

Hazirun listesi ve kayıt sistemi

Olası enfeksiyon durumlarında geriye dönük takibin yapılabilmesi için, camiye giriş yapan herkesin adının, soyadının ve telefon numarasının yer aldığı hazirun listeleri günlük olarak tutulmalıdır. Bu listeler veri koruma yönergelerine uygun olarak bir ay boyunca muhafaza edilmeli ve akabinde yok edilmelidir. Daha yüksek sayılarda cemaat bekleyen camiler kayıt sistemi uygulamalıdır.

Yaş kısıtlaması

Camiye yalnızca 12 yaş üstü kimseler girebilecektir. 65 yaş üzeri olan ibadetlerine evde devam etmelerini tavsiye ediyoruz. Her namaz sonrası imam tarafından bu konuya dikkat çekilmelidir.

Hastalık belirtisi gösteren kimseler

Hastalık belirtisi gösteren kimseler camiye gelmemelidir. Söz konusu belirtilerin klinik testler sonucunda COVID-19 ile alakalı olmadığı tespit edilse bile bu kimseler camiye gelmemelidir.

Seccade zorunluluğu

Herkesin kendi seccadesini evinden getirmesi gerektiği bilgisi de yine öncesinde, en geç isim kaydı esnasında insanlara bildirilmelidir. Kendi seccadesini getirmeden camide namaz kılınmasına müsaade edilmeyecektir.

Mukabele için Kur'anların evden getirilmesi

Ayrıca eğer mukabele yapılıyorsa herkes kendi Kur'an'ını evinden getirmeli ve mukabele sonrası tekrar evine götürmelidir. Bu konuda da bilgilendirme zamanında yapılmış olmalıdır.

Lavabolar ve abdesthaneler kullanılmaz

Musluklar çok sık ve yoğun temasa maruz kaldığı için abdesthane ve lavabolar virüs bulaşma riskinin yüksek olduğu yerlerdir. Dolayısıyla bunlar kapalı tutulmalıdır. Acil durumlarda istisnai olarak burası açılabilir. Camilere abdestlerini evlerinde alıp gelmeleri gerektiği ve camide abdest alma imkânı bulunmadığı hususunda insanlar vakitlice bilgilendirilmelidir.

Hijyen malzemeleri

Giriş kısımlarında sürekli olarak yeterli miktarda dezenfeksiyon malzemesi bulundurulmalıdır. Ayrıca hassas noktaların günlük olarak temiz tutulması için yeterli miktarda yüzey temizleyici malzeme bulundurulmalıdır. Özellikle merdiven korkulukları, kapı kolları, kürsüler, mikrofonlar, başış kumbaraları, ayakkabı dolaplarının açma kapama mandalları vs. düzenli olarak dezenfeksiyon malzemesiyle temizlenmelidir.

Toplu zikir

Virüsün hava zerrecikleri yoluyla bulaşma riskini asgariye indirmek adına ilahi, kaside, salavat vb. sesli bir şekilde topluca yapılmamalıdır. İnsanlar bu hususta da vakitlice bilgilendirilmiş olmalıdır.

Camilerdeki diğer törenler

Düğün veya taziye gibi özel veya halka açık yapılan törenlere müsaade edilmemektedir.

Cenaze namazları

Cenaze namazı bir imam ve mevtanın en yakın aile çevresi eşliğinde mümkündür. Bu hususta azami insan sayısı uygulamalarına dikkat edilmelidir.

İletişim

Cami cemaatlerinin alınan bütün tedbirler hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Camilere geldiklerinde hangi kuralların geçerli olduğunu ve bunlara nasıl hazırlanmaları gerektiğini öncesinde bilmelidirler.

Yasal çerçeve şartları

Hükümet ve sağlık bakanlığı düzeyinde çıkarılan yasa, genelge ve yönergeler her zaman göz önünde bulundurulmalıdır.

3. GENEL BAKIŞ: TEMEL ŞARTLAR

Bu rehber için bazı elementler özel önem taşımaktadır. Bu elementler bir araya gelerek hazırlık tedbirlerinin temelini oluşturmaktadır. Bunlara kapsamlı bir şekilde riayet edilmesi ve bunların uygulanması camilerin kademeli olarak açılması için şarttır. Bu şartlar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Malzeme şartları
- Hazırlık safhasındaki şartlar
- Günlük uygulanacak şartlar

Bunlar aşağıda açıklanmaktadır.

Malzeme şartları

Camilerin kademeli olarak açılması için bazı malzeme şartlarının yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu malzemelerin temini, kullanıma sunulması ve sürekli olarak hazır bulunmasını sağlamak camilerin kademeli olarak açılması için temel şartlardır. Bu malzemeler en başta şunlardır:

1. El dezenfeksiyon malzemesi:

Koronavirüsün özellikle temas yoluyla insandan insana bulaştığı herkes tarafından bilinmektedir. Bunun için el dezenfeksiyon malzemeleri ve bunların koyulacağı sabunluklar yeterli miktarda temin edilmeli ve camilerde şu noktalara koyulmalıdır:

- Cami binalarının girişleri
- Tavsiye: Erkek ve kadınlara ait mescit alanlarının girişleri
- Tavsiye: Erkek ve kadınlara ait lavabo alanlarının girişleri

Dezenfeksiyon malzemesinin doluluğu sürekli kontrol edilmeli ve gerektiğinde doldurulmalıdır. Bunun için bir kişi görevlendirilmelidir.

2. Yüzey temizleyici malzeme:

Koronavirüsün yayılması kirlenmiş yüzeyler üzerinden de gerçekleşebilir. Bu bağlamda camilerdeki bazı noktalar çok fazla temasa maruz kaldıkları için özellikle hassas durumdadır. Bu noktaların düzenli olarak temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi gerekir. Yüzeylerin dezenfeksiyonu en iyi şekilde yüzey temizleyicilerle yapılır. Söz konusu hassas noktaların düzenli olarak dezenfekte edilebilmesi için yeterli miktarda yüzey temizleyicinin bulunduğuna dikkat edilmelidir. Bu hassas noktalar “b) Hazırlık safhasındaki şartlar” maddesinde görülebilmektedir.

3. Temizlik malzemesi:

Camilerin düzenli olarak temizlenmesi için yeterli miktarda temizlik malzemesi temin edilmiş olmalıdır.

4. Sıvı sabun ve kâğıt havlu:

Lavabo alanlarında yeterince sıvı sabun ve kâğıt havlu bulunmalıdır.

5. Seccadeler

Namaz esnasında insanlar elleri, dirsekleri, burunları ve alınları ile camilerde bulunan büyük namaz halılarına temas ettikleri için halı üzerinden virüsün bulaşma ihtimalini olabilir. Halılar tekstil ürünü olduğu için bunların dezenfeksiyonu ancak yoğun bir işleme mümkün olabilir. Halı üzerinden bulaşma ihtimalini en aza indirmek için herkes kendi seccadesini beraberinde getirmeli ve namaz sonrası tekrar evine götürmelidir. Camilere acil ihtiyaç durumları için tek kullanımlık seccade bulundurmaları önemle tavsiye edilmektedir. Getirilen seccadeler yalnızca mescit alanında işaretlenmiş olan yerlere serilebilir.

Hazırlık safhasındaki şartlar

Bu temel şartlar ve malzeme şartlarından hareketle, camilerin kademeli bir şekilde tekrar açılabilmesi için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Şu şartların önceden yerine getirilmemiş olması durumunda caminin açılmasına müsaade edilmemektedir:

1. Malzeme şartlarının yerine getirilmesi
2. Namaz kılma alanlarında, evden getirilmiş seccadenin 1m sağında, solunda, önünde ve arkasında boş mesafe bırakılmış olmalıdır. Yaşlı cemaate namazlarını en arka safta kılmaları tavsiye edilmelidir çünkü buralar hava sirkülasyonundan en az etkilenen kısımdır.
3. Daha önce zikredilen bütün tedbirler vakitlice cami yönetim kurulu üyelerine, cami üyelerine ve cemaate duyurulmalıdır. Duyurulması gerekenler şunlardır:
 - Camilerin hangi namaz vakitlerinde açık olacağı
 - Cami içerisindeki mesafe kuralları
 - Camiye gelen kişilerin isimlerinin kaydedilip bir ay boyunca muhafaza edileceği
 - Abdesthane ve lavabolar kapalı olacağı için, camiye gelenlerin abdestlerini evlerinde alması gerektiği
 - Hastalık belirtileri gösteren kimselerin camiye gelmemeleri gerektiği (koronavirüse yakalanmış olmadıkları tespit edilmiş olsa dahi)
 - 12 yaş altındaki kimselerin camiye giremeyeceği

- Sesli şekilde ilahi, tekbir, salavat getirilemeyeceği
- Herkesin kendi seccadesini getirip namazda bunu kullanması gerektiği
- El sıkışma ve musafaha gibi temaslardan muhakkak kaçınılması gerektiği
- Camide ortak kullanım için Kur'an bulundurulmaya çağından dolayı, mukabeleye katılan kimselerin kendi Kur'anlarını getirmeleri gerektiği
- Cami önünde ve içinde toplanmalardan kaçınılması gerektiği
- Dezenfeksiyon malzemelerinin yeterli miktarda bulunması

4. Camiye ait olan ortak kullanımlık Kur'anların kaldırılması
5. Camiye ait tespihlerin kaldırılması
6. Camiye ait ayakkabı çekeceklerinin kaldırılması
7. Her tarafın elektrik süpürgesiyle çekilmesi ve temizlenmesi
8. Cami binasının girişine dezenfeksiyon malzemelerinin koyulması. Mescit kısmının girişine ve lavaboların yanlarına da koyulması ilk etapta tavsiye edilmektedir (hem erkek hem de kadın kısımları için).
9. Bazı kısımların ayrıntılı biçimde temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi. Bunlar öncelikle şu noktalardır:
 - Kapı kolları
 - Ayakkabı dolaplarının açma kapama mandalları

- Merdiven korkulukları
- K rs 
- Mikrofonlar
- Tuvalet ve lavabolardaki musluklar
- Girişteki kayıt masaları
- Bağış kumbaraları
- Oturarak namaz kılanların kullandıkları iskemleler

10. Aşağıdaki görevleri cemiyette kimin  stleneceğinin belirlenmesi:

- Bütün tedbirlerin hazırlık ve uygulamasının takip edilmesi
- Hazırun listesinin takibi
- Hassas noktaların temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi
- Dezenfeksiyon malzemelerinin doluluk durumunun kontrol edilmesi
- Cami önünde ve içinde toplanma olmamasını, camiye yalnızca seccadesini beraberinde getirmiş ve ellerini dezenfekte etmiş olanların alınmasını sağlamak
- Bu kimseler sorumluluk alanları hakkında önceden bilgilendirilmeli ve eğitilmelidir.

Günlük uygulanacak şartlar

Aşağıda belirtilen tedbirler camilerin kademeli olarak açılması sürecinde her gün uygulanmalıdır:

1. Camiler vakit namazları için açılmadan önce her seferinde yukarıda zikredilmiş olan hassas noktalar görevli kimseler tarafından dezenfekte edilmelidir. Bu kimseler kendileri için de koruyucu tedbirler almaya dikkat etmelidir.

2. Yeterli miktarda el dezenfeksiyon malzemesi, sıvı sabun ve kâğıt havlunun kullanıma sunulmasının ve bunların sürekli hazır bulunmasının kontrolü.
3. Görevli kimselerin camide olmasının temini.
4. Namaz alanındaki mesafe işaretlerinin görünür olup olmadığı kontrolü. Bu çizgiler kaybolursa veya bozulursa bunlar yeniden çizilmeli veya düzeltilmelidir.
5. Girişte görevli kimseler ziyaretçilere tedbirlerin yer aldığı el ilanlarını dağıtmalıdır.
6. Her gün camiler gelenler seccadelerini getirecekler.
7. İmam her namaz öncesinde hijyen kurallarını hatırlatmalıdır (mesafe kuralı, dirsek içine öksürmek, hastalık belirtisi gösterenlerin camiye gelmemesi, sesli şekilde ilahi, tekbir ve salavattan sakınmak)
8. Kayıt esnasında irtibat bilgilerinin (isim, soyisim, telefon numarası) alınması ve arşivlenmesi.

4. KONTROL LİSTELERİ

Aşağıda yer alan kontrol listeleri hem kademeli olarak camilerin açılmasına hazırlık hem de tedbirlerin hazırlık ve uygulama aşamalarının sistemli bir şekilde raporlanıp kaydedilmesi için gereklidir. Bunlar gerekli durumlarda zabıta müdürlüklerine sunulabilecektir.

Malzeme temini kontrol listesi

El dezenfeksiyon malzemesi	
Yüzey dezenfeksiyon malzemesi	
Sıvı el sabunu	
Cami girişi, Abdesthane girişi ve mescit girişi için dezenfeksiyon malzemelerinin koyulacağı sabunluklar (hem erkek hem de kadın kısımları için)	
İmkân dahilinde tek kullanımlık seccadeler	
Uyulması gereken kuralların yer aldığı el ilanları	
Uyulması gereken kuralların yer aldığı afişler	
Kâğıt havlular	
Temizlik malzemeleri	

Hazırlık adımları

Dezenfeksiyon malzemelerinin şu kısımlarda kullanıma hazır hâle getirilmesi	
- Cami binası ana girişi	
- Kadınlar namaz alanı girişi	
- Erkekler namaz alanı girişi	
- Kadınlar kısmındaki abdesthane lavabosu	
- Erkekler kısmındaki abdesthane lavabosu	
Caminin detaylı şekilde temizlenmesi	
şu hassas noktaların dezenfekte edilmesi	
- Merdiven korkulukları	
- Kapı kolları	
- Ayakkabı dolabı açma kapama mandalları	
- Kürsü	
- Mikrofonlar	
- Bağış kumbaraları	
- Giriş kısımlarındaki kayıt masaları	
- Oturarak namaz kılanların kullandıkları iskemleler	
Namaz kıılma alanlarının öngörülen ölçülere göre İşaretlenmesi	
Tespahlerin kaldırılması	
Kur'an nüshalarının kaldırılması	

Ayakkabı çekeceklerinin kaldırılması	
Abdesthane ve Tuvaletlerin Kapatılması	
Şu alanlar için yetkililerin tespiti	
- Lokal odalarının kapatılması	
- Erkek kısmı için düzenleme görevlisi	
- Kadın kısmı için düzenleme görevlisi	
- Dezenfeksiyon malzemelerinin her gün yeniden doldurulması ve hassas noktaların dezenfekte edilmesi	
- Erkek kısmındaki giriş kayıtlarından sorumlu kişinin tayini	
- Kadın kısmındaki giriş kayıtlarından sorumlu kişinin tayini	
Tedbirlerin (WhatsApp, telefon, el ilanı vb.) şunlara duyurulması:	
- Cemiyet yönetim kurulu üyeleri	
- Üyeler	
Şu bilgilendirme materyallerinin hazırlanması	
- El ilanları	
- Camilere asmak için afişler	
- WhatsApp duyuru mesajı	

Günlük olarak takip edilecekler

Caminin açılacağı her namaz vaktinden önce şu hassas bölgeler dezenfekte edilmelidir. Bunlar:	
- Merdiven korkulukları	
- Kapı kolları	
- Ayakkabı dolaplarını açma kapama mandalları	
- Kürsü	
- Mikrofonlar	
- Bağış kumbaraları	
- Girişteki kayıt masası	
- Oturarak namaz kılanların kullandıkları iskemleler	
Görevlilerin hazır bulduklarının tespiti	
Namaz kılınan alandaki mesafe bölüm işaretlerin yerinde ve düzgün olduğunun kontrolü. Bunlar bozulmuş veya kaybolmuşsa düzeltilmeli veya yeniden çizilmelidir.	
Girişte görevli kişiler ziyaretçilere tedbirlerin yer aldığı el ilanları dağıtmalıdır.	

İmam her namaz öncesinde hijyen kurallarını hatırlatmalıdır (mesafe kuralı, dirsek içine öksürmek, hastalık belirtisi gösterenlerin camiye gelmemesi, sesli şekilde ilahi, tekbir ve salavattan sakınmak veya bunları sessizce yapmak)	
Giriş kayıtlarının yapılması ve irtibat bilgilerinin (isim, soyisim, telefon numarası) arşivlenmesi	
Caminin her namaz sonrasında terk edilmesinin sağlanması	